

A „BAKONY-76” harcászati gyakorlat hadtáp tapasztalatai

Kapus Gyula ezredes és Pálinkó Károly őrnagy

A harcászati gyakorlat a csapatok kiképzésének, felkészítésének a legmagasabb szintű formája, általában egy-egy időszak, „záró foglalkozása”. Eredményes végrehajtásának biztosítéka a személyi állomány és a törzsek részére megtervezett kiképzési feladatok, összekovácsoló foglalkozások végrehajtásában, a kitűzött célok elérése érdekében végzett politikai munka tartalmában és következetességében, az anyagi-technikai és egészségügyi feltételek megteremtésében és racionális alkalmazásában található.

A harcászati gyakorlat – az összefegyvernemi csapatok gyakoroltatása útján – lehetőséget teremt a harc megvívásában, biztosításában és kiszolgálásában részt vevő fegyvernemi és szakcsapatok egyszemélyi vezetés alatt álló gyakoroltatására. A hadtáp törzsek, egységek és alegységek ténylegesen gyakorolhatják az alaprendeltetésüknek megfelelő háborús feladataikat. Mindezekre 1976-ban a „BAKONY-76” fedőnevű közös harcászati gyakorlat keretében kiváló lehetőség nyílt.

A „BAKONY-76” közös harcászati gyakorlat több mozgósított, illetve békeállományú magyar és szovjet magasabbegység törzs bevonásával, több mint 30 egység részvételével került végrehajtásra. A részt vevő állomány megközelítette a két hadiállományú gl. ho. létszámot, alkalmazásra került több ezer technikai eszköz. Egy gl. ho. törzs és a gyakorlaton részt vevő alárendeltjei a szembenálló fél szerepében tevékenykedtek.

A résztvevők nagy létszáma és többirányú alkalmazása kedvező lehetőséget teremtett a hadsereg hadtápbiztosítása több kiemelt kérdésének tanulmányozására, gyakoroltatására és elemzésére.

Ilyen kiemelt kérdések voltak:

– az összefegyvernemi hadsereg első lépcsőjében levő gl. ho. határbiztosításának, ütközetbevetésének és támadóharcának hadtápbiztosítása kezdetben hagyományos, majd tömegpusztító fegyverek alkalmazásának viszonyai között erdős-hegyes terepen;

– az összefegyvernemi hadsereg második lépcsőjében levő gl. ho. előrevonása, ütközetbevetése és támadó hadművelete hadtápbiztosításának megtervezése, megszervezése és vezetése atomfegyver alkalmazásának viszonyai között;

– az összefegyvernemi hadsereg első lépcsőjében működő gl. ho. – ellenséggel közvetlen harcérintkezésben elfoglalt megindulási helyzetből indított –

támadó harca, továbbá az ellenség tartalékai csapásának védelemmel történő elhárítása, majd a támadás felújítása htp. biztosításának megszervezése és végrehajtásának vezetése;

- a támadás mélységében széles folyóakadály erőszakos leküzdése hadtápbiztosításának megtervezése, megszervezése és végrehajtása;

- bekerítésben harcoló csapatok hadtápbiztosításának megszervezése és végrehajtása, a légi szállítóeszközök több változat szerinti alkalmazása;

- egység és magasabbegység hadtápokart ért tömegpusztító fegyverekkel mért csapások következményeinek felszámolása.

A gyakorlat szabadleflyású volt, ami széles körű lehetőséget biztosított a hadtáptörzsek, egységek és alegységek tényleges helyzetet legjobban megközelítő gyakoroltatására, váratlan helyzetek kialakításával a reagálási készség tökéletesítésére és a „reakcióidő” mérésére. Érvényesült a htp. biztosítás rendszerében a hadsereg hadtápvezetés, tényleges feladatok útján való begyakoroltatásra, felkészítésre irányuló törekvése.

A felkészülési időszak tapasztalatai

A „BAKONY-76” közös harcászati gyakorlat tervezett feladat volt, időpontja és tartama a csapatok terveiben szerepelt, a magasabbegységek ismerték az alárendeltjeik bevonásának mérvét. Egy gl. ho. részére HM szemlegyakorlat volt, ami növelte a gyakorlatvezető és részt vevő állomány felelősségét. A seregtest hadtáptörzs a gyakorlat kezdete előtt két hónappal a magasabbegységek és közvetlen egységek részére szervezési intézkedést adott ki. Ennek hatására „aktív szakaszába” lépett a felkészülés. A magasabbegységek tovább konkretizálták saját és alárendeltjeik feladatát, helyes tartalommal, írásban és szóban kiadták a felkészülésre irányuló követelményeket. Az egységeknek mintegy másfél hónap idő állt rendelkezésre a felkészüléshez. Tapasztalataink szerint ezt azt időt a csapatok jól használták fel. Elvégezték a terveik pontosítását, szervezett kiképzés keretében végrehajtották a törzsek, hadtápegységek és -alegységek, továbbá a HVP-ok összekovácsolását, létrehozták a gyakorlat anyagi-technikai bázisát. Több egységnek gondot fordítottak a sor- és alparancsnoki állomány anyagi, és egészségügyi ellátással kapcsolatos felkészítésére, oktatták az anyagok használatának rendjét, az ellátás és kiszolgálás módozatait, elősegítették a biztosított lehetőségekkel kapcsolatos élni tudást. Az eredmény nem maradt el.

Újszerű volt és hasznosnak bizonyult a részt vevő seregtest közvetlen egység PK HTPH-ek részére a felkészülés időszakában megtartott beszámoltatás és feladat értelmezése. Ez és a végrehajtott ellenőrzések igazolták, hogy az intézkedések értelmezése eltérő, különösen a kötelezettségek vonatkozásában. A központi akarat érvényesítésének ilyen módja célszerű és minden vezetési tagozatban alkalmazható.

A felkészülés időszakában - a jó színvonalú ellátás, kiszolgálás, az elhelyezés és pihenetés feltételeinek megteremtése céljából - jelentős mennyiségű ruházati anyag, élelmezési felszerelés, hadtáptechnikai eszköz került magasabbegység és seregtest szinten átcsoportosításra. Ezek átadás-átvétele, használhatóságának ellenőrzése, a szükséges javítások elvégzése, a használókig való lépcsőzése a gyakorlat kezdetéig befejeződött. A csapatok megszervezték a laktanyákban visszamaradó állomány ellátását, az ellátó és kiszolgáló létesítmények üzemeltetését, a gyakorlatról visszaérkező állomány fogadását, ellátásba

vételét és kiszolgálását az egység hadtápok ismételt működőképességének eléré-
ségig. Összességében a csapatok hadtápfelkészítése a harcászati gyakorlat kez-
detére magas szintre emelkedett, biztos alapot jelentett a bonyolult feladatok
rossz időjárási viszonyok közötti végrehajtásához.

A THKSZ-be helyezés, mozgósítás és begyülekeztetés hadtápbiztosításának tapasztalatai

A harcászati gyakorlatra elvonuló állomány részére THKSZ lett elrendelve.
Egy magasabbegység törzs és hat egység fel lett töltve hadiállományra. Behí-
vásra került közel 2000 fő tartalékos katona, a népgazdaságból át lett véve
200 db gépjármű.

A törzs és az egységek THKSZ-be helyezésének, a meghatározott egységek
mozgósításának hadtápbiztosítását a hadtáptörzsek szervezetten, az előre kidol-
gozott tervek szerint hajtották végre. A harckészültségi tervek átgondolt elké-
szítése, naprakésztsége, a tartalékos állomány szakma és terület szerinti helyes
biztosítása, a személyi állomány és technikai eszközök jól szervezett fogadása
és felszerelése, a hiányos felszerelések pótlása, a mérethelytelen és kihordás
alatt levő cikkek cseréje, az állandó és tartalékos állomány felkészítésének bein-
dítása jó alapját képezte a HKSZ-i, mozgósítási feladatok normaidőre történő,
szervezett végrehajtásának.

A THKSZ-be helyezés és mozgósítás feladatainak végrehajtásával párhuz-
amosan a csapatok felkészültek a kombinált menettel történő előrevonás had-
tápbiztosítására, bonyolult körülmények és a kedvezőtlen időjárási viszonyok
mellett az ellátás szervezett végrehajtására. A kiküldött előkészítő részleg
állománya és szakmai összetétele, a vasúti szállításhoz a hadtápok megoszlása
és felkészítése, az anyagi készletek lépcsőzése, az ellátással szemben a követel-
ménytámasztás átgondoltsága biztosította, hogy a személyi állomány és technikai
eszközök harckész állapotba érkeztek az alkalmazás területére, ott képesek le-
gyenek feladataik megkezdésére és hatékony folytatására. Az eredményes mun-
kát azonban egy sor, jelentőségében nem meghatározott, mégis szembeötlő hiá-
nyosság zavarta. Ezek kellő odafigyeléssel, ráhatással, a hadtáptörzsek koordi-
náltabb munkájával és céltudatosabb ellenőrzéssel elkerülhetők lettek volna.

Jellemző „visszatérő” problémák

A HKSZ-be helyezés, mozgósítás hadtápbiztosításának terve a feladat meg-
ismerése után több egységnél nem lett pontosítva, adaptálva a valóságban ki-
alakult helyzetre és a tényleges feladatokra. Előfordultak egymást keresztező
intézkedések, amelyek zavarták a csapatok mozgósításának, előrevonásának szer-
vezett tervszerű végrehajtását.

A békeidőszak hiányos munkájára visszavezethető probléma, hogy a bevo-
nuló tartalékosok kisebb része nem a beosztásának megfelelő szakképzettséggel
rendelkezett. Ezt a biztonsági hányad és megyei tartalék felhasználásával sem
lehetett teljesen megoldani. A hadtápegységeknek keretadással biztosított
állomány felkészültsége a kívánt szintet nem érte el, felszerelésük hiányosabb
volt, mint a bevonuló tartalékos hadköteleseké. A felszerelés pótlása előre nem
volt tervezve; indokolatlan teherként jelentkezett. A tartalékos állomány elhe-
lyezési körletének berendezése, a pihentetés feltételeinek megteremtése elmaradt
a lehetőségektől. A parancsnoki követelménytámasztás hiányosságaira vezethető

vissza, hogy az aránylag azonos htp. biztosítottság mellett némely alegységek több napon keresztül kifejezetten „mostoha” körülmények között éltek és dolgoztak. Egyes alegységparancsnokok és hadtáptisztek az emberekről való hiányos gondoskodást a katonai életre, a nehézségek elviselésére való céltudatos felkészítéssel próbálták indokolni, hatásosan nyugtatva vele önmagukat.

De vannak hiányosságok, más területeken is. Az SZSZ 45. pontja szabályozza a katonák hajviseletét. A korábbiakhoz viszonyítottan egyértelmű követelmény vonatkozik a tartalékos állományra is. Ennek ellenére sem gondoskodtak a tartalékos állomány hajának vágatásáról. A gyakorlat során külön parancsra ideiglenes eszközökkel kellett hajat vágatni. A rendfokozat felerősítésének hiányosságát tükrözik, hogy a gyakorlat első napján még volt rendfokozat nélküli tiszt és szpk.-i beosztású tts., ts. rajparancsnok. A tiszti, tiszthelyettesi vállapok cseréje külön beavatkozásra lett végrehajtva. Mindezek egyértelműen igazolják, hogy magasabbegység, egység ruházati szolgálat főnököknek (vezetőknek) a laktanya MŰCS parancsnokokkal és a hadiruházatot kiadó szervekkel az eddigieknél szorosabb együttműködést kell szervezni.

A bevonuló tartalékos hadtáptisztek, -tiszthelyettesek munkafüzete hiányos tartalommal készül. Nem diktálta eléggé a beosztottak megismerésének és felkészítésének parancsnoki szintű követelményeit, nem támasztott kellően megalapozott igényt felkészüléshez, nem határozta meg a munkájuk ütemét. Ezt súlyosbította a tartalékos tiszti, tiszthelyettesi állomány beosztástól és a tényleges „élelsru” igényektől elszakított kiképzése. A következménye pedig az, hogy nem ismerték kellően a tartalékos parancsnokok a parancsnokolt szervezetet, beosztottjait, azok feladatát. Hiányosságot tapasztaltunk a bevonult tartalékos állomány megalapozott, egyszerűtől a bonyolult felé haladó, ugyanakkor egymásra épülő felkészítésénél is. Különösen az eu. egységeknél hiányzott a gyakorlatias, súlykoló jellegű kiképzés. A szakmai felelős parancsnokok rendszeretlen ellenőrzése, esetenként befelefordultsága nehezíti a hiányosságok operatív megszüntetését.

A csapatok személyi állományának, technikai eszközeinek mintegy 85-90%-a vasúti szállítással (38 katonavonaton) a parancsnokságok, a hadtáptörzsek és az őket kiszolgáló erők és eszközök közúton lettek előrevonva, begyülekeztetve. A hadtáptörzsek előrevonása hadtápbiztosítását megfelelő körülménnyel megszervezték, felkészítették a csapatok hadtáp állományát a mintegy három napig tartó előrevonás alatti működésre, az állomáshelyeken, menetbe és körletbe levő csapatok egy időben történő ellátására. A magasabbegység – egység – hadtápok megfelelő és jó szinten teljesítették feladataikat, biztosították a bonyolult körülmények között begyülekező csoportok harcképességének megővését, a beérkezés után a felkészülés folytatásának hadtáp feltételeit.

A VÁK elfoglalása után a hadtáp fő feladatát képezte a beérkező csapatok fogadásának, ellátásának és kiszolgálásának megszervezése és végrehajtása. Ezt a feladatát a hadtáptörzs szervezetten végezte. Zavarta a csapatok munkáját a tényleges ellátás szervezésére és végrehajtására kiadott intézkedés késése, továbbá a magasabbegység-egység szintű ellenőrzések elmaradása, vagy formális végrehajtása. A rossz példát az alegységek hadtápjai is követték. Hatására a csapatok egy részénél késve alakult ki a követelményeknek és lehetőségeknek megfelelő színvonalú ellátás.

A készség elérése időszakában a csapatok hadtápjainak egy része menetben volt. Ez többirányú munkát, figyelemmegosztást igényelt a hadtáptörzsektől és

a PK HTPH-ektől. Az időszak munkájában levő fogyatékoságok nehezítették a hadtáp vezetőszervek tevékenységét. Ezek: az egység PK HTPH-ek egy része a beérkezés után csak késve jelentkeztek a ho. HVP-n, így 12–24 óras késéssel értesültek a csapataik feladatairól, az MK-ből a VÁK-be való előrevonás hadtápbiztosítását nem, vagy hiányosan szervezték meg. A problémát élezte az ÖK tisztek működtetésének elhanyagolása.

Új módszerként a begyülekező csapatok feltöltésére egy seregtest és egy magasabbegység szintű üzemanyag töltőállomás (gémes töltősor és töltőgépkocsikból létrehozott töltősor) lett telepítve. Ezek hatékony alkalmazása lehetővé tette, hogy a beérkező gl. és hk. zászlóaljok felhasznált hajtóanyaga rövid idő alatt (20–25 perc/zászlóalj) pótolva lett.

A ho. üza. és elm. raktár az ellátásba időben bekapcsolódott, megvalósult az elgondolás szerinti centralizált működés követelménye. Szervezett működésüket és a gyors kiszolgálást, a tömörülést és hosszabb idejű várakozást, az erők és eszközök más feladatoktól való elvonása megelőzését jelenthette volna a vételezések – anyagkiadási időpontok szabályozása, a kiadásra kerülő anyagok jobb előkészítése.

A hadtápegységek és az egységahadtápok felkészítése

A gyakorlat tapasztalatai igazolták, hogy a hadtápkiképzés tekintélye az elmúlt időszakban a parancsnoki állomány, a hadtápszaktisztek és hadtápegység-alegység-parancsnokok előtt egyaránt növekedett. Ezt az előljárói követelmények fokozása, az ellenőrzések hatékonyságának növelése mellett elősegítette az ellátás és kiszolgálás területén a korábbi gyakorlatok időszakában elszenvedett „kudarok” képzetlenségre, a hiányos felkészültségre való visszavezetése, továbbá a hadtápbiztosítás rendszerében olyan új elemek (légi úton ledobással, leszállással végrehajtott anyagszállítás, sebesültek légi úton történő kiürítése, nagymennyiségű anyagok felhasználókig való kiszállítása, üzemanyag töltőállomások alkalmazása stb.) beiktatása, amelyek rutinmunkával eredményesen meg nem oldhatók. Mindezek hatására a magasabbegység htp. törzsek és az egységahadtápok vezetőállományának túlnyomó többsége megkülönböztetett figyelmet fordított a több mint 500 fő tartalékos hadtápkatonára kiképzésére, felkészítésére, a tartalékos és állandó állomány összekovácsolására. A munka segítése céljából a seregtest hadtáptörzs a felkészülési követelményeket kiadta.

A tartalékos állomány felkészítése a laktanyákban megkezdődött és a VÁK-ban folytatódott. A végzett munka minőségét mutatja, hogy a behívott állomány döntő többsége rövid idő alatt képessé vált beosztás szerinti feladatai gyakorlati végrehajtására. Az eredmények mellett sem lehet teljesértékűnek nyilvánítani a kiképzést. A hadtápegységek kiképzésének jobb összehangolásával, a foglalkozási jegyek tartalmi javításával, a foglalkozásvezetők felkészültségének növelésével, a szakmára és személyre szervezett gyakorlatias jellegű képzéssel további eredményeket lehet elérni.

Követendőnek tartjuk a csapathadtáp vezető állományának a törekvését, miszerint a tervezés időszakát maximálisan kihasználták a hadtápegységek, -alegységek komplex jellegű felkészítésére. Ebben az időszakban begyakorolták az őrzés-védelem, tömegpusztító fegyverek elleni védelem és a települési hely szervezett elhagyásának feladatait, az anyagi eszközök és sebesültek légi- és közúti szállításra történő előkészítését, az érkező anyagok és sebesültek fogadását, átvé-

telét, kiadását (átadását), a raktári rakodóeszközök használatát, a légi szállítóeszközökbe való ki- és berakodást. Ez a munka biztos alapját képezte a gyakorlat anyagi-egészségügyi biztosítása megfelelő és jó színvonalú végrehajtásának.

A hadtápok felkészítése a magasabbegységeknél gördülékenyebb volt, egység szinten pedig differenciálódott. Azoknál az egységeknél lehetett szervezett és előremutató irányzatú foglalkozásokat látni, ahol a szakharcászati alaki és komplex foglalkozásokon a vezető és végrehajtó állomány egyaránt megtanult eligazodni a feladatán. A másik véglet pedig – szerencsére elenyésző kisebbség – az volt, amikor a komplex foglalkozáson is gyenge minőségű elméleti kiképzést folytattak, esetleg a kiképzést csak parancsra kezdték meg.

A harctevékenység hadtápbiztosításának tapasztalatai

Hosszabb idejű, céltudatos munka eredményeképpen minőségi változás következett be a magasabbegység, de különösképpen az egység szintű hadtápbiztosítás tervezése, szervezése és végrehajtásának területén. Úgy ítéljük meg, a tervezés egységesítésére készített „háborús vezetési segédlet” betöltötte szerepét, tartalmi vonatkozásban pedig a következetes egymásra épített továbbképzések adtak segítséget a PK HTPH-eknek és hadtáptörzseknek munkájuk egyre hatékonyabb elvégzéséhez.

A végzett munka bizonyítja, hogy a PK HTPH-ek többsége megértette, helyesen értelmezte a PK elhatározását, a hadtápbiztosítást az adott magasabbegység-egység alkalmazásának megfelelően, a feladat végrehajtásának elősegítése érdekében tervezte, szervezte. Az elkészített okmányok realizálták a PK HTPH-ek elhatározását, részletességükönél fogva alkalmasak voltak a hadtápbiztosítás végrehajtásának vezetésére. A magasabbegység szolgálatfőnökök ellátási tervei és számvetései sok szükségtelen adatot tartalmaztak, más esetben hiányoztak a teljesértékű szakmai vezetéshez szükséges mutatók, számvetések. A hadtápegységek alkalmazási tervei főként az ellátásra és szállításra vonatkozó adatokat tartalmazták, és nem adtak választ több, az alkalmazással összefüggő kérdésre. A legnagyobb szóródás azonban az egység szintű hadtáp szolgálatiág vezetők munkájában volt. A jellemző a közepes színvonal, de megtalálhatók voltak a kiváló, ötletdús ellátási okmányoktól a nem megfelelő, illetve a nem értékelhető okmányok is.

Megállapítható, hogy a PK HTPH személyes munkáját, követelménytámasztását, igényességét és a felkészítésbe fektetett energiát az egység szolgálatiág vezetők ellátási számvetései mindenütt reprezentálták.

A magasabbegység hadtáptörzseknél nagy figyelmet fordítottak a párhuzamos munka feltételeinek megteremtésére, az alárendelt csapatok hadtápbiztosításának tervezéséhez és szervezéséhez szükséges idő biztosítására. Ezt elősegítették a kiadott előzetes intézkedések, változás esetén azok pontosításai. Előfordult, hogy a magasabbegység PK HTPH a harcállásponton levő operatív csoporttal kialakította elhatározását és az oda berendelt alárendeltjeinek azt ott ki is hirdette. A módszernek tagadhatatlan előnyei mellett az a jelentős hátránya, hogy a ho. hadtáptörzrs a hadtápbiztosítás tervezését késve tudta megkezdeni, részletes számvetéseik késve álltak rendelkezésre, egy bizonyos időszakban csökkent értékű volt az alárendelt szakmai vezetése. Mindezek mellett a módszer további vizsgáldást, részletesebb feltárást és kimunkálást igényel.

Az eredmények mellett ezen a területen is megmutatkoztak olyan hiányosságok, amelyek a htp. törzsek összekovácsolatlanóságára, a kollektív munka esetenkénti megingására utalnak és átmenetileg zavarták a hadtápbiztosítás szervezését. Ezek:

- megszervezésére hozott elhatározások általában a csapatok alkalmazásához és tervezett feladataikhoz igazodtak. A végrehajtás azonban ezektől sokszor eltér. Nem történt meg a VÁK-ben az elhatározásoknak megfelelő csoportosítás felvétele, több esetben szabály- és tervszerűtlen volt a htp.-ok mozgatása, áttelepítése. Ennek következtében a z., és e. hadtáp eltévedt, vagy leszakadt és szünetelt az ellátás;

- a htp. biztosítás okmányaiban sok volt a formalitás, hiányoztak a szolgálatiág-főnökök (vezetők) megalapozott és kellően részletes számvetései, a térképeket, táblázatokat túlterhelték, sok volt a szabálytalan egyezményes jel, felírás, rövidítés, címzés sth.;

- az után- és hátraszállítási utakat kijelölték, az igénybevételét nem hangolták össze saját törzseikkel és az első lépcsőben levő ho. htp. törzsszel;

- a töpfe. elleni védelem, őrzés-védelem tervezése, a tervek végrehajtására való felkészítés, a htp.-ok széttagolt telepítése, a települési helyek elhagyásának megszervezése hullámzó színvonalú volt, több esetben a lehetőségek alatt maradt.

A hadtápbiztosítás tervezése során és a tervekben, okmányokban mutatkozó hiányosságokat ellensúlyozta a gyakorlaton részt vevő állomány valóságos ellátására és a ténylegesen végrehajtásra kerülő feladatok megvalósításának színvonalas előkészítése és követelmények szerinti végrehajtása.

A valóságos ellátásnak ritkán gyakorolt módszere volt a magasabbegységek békeállományú ellátó egységeinek, alegységeinek és raktárainak bekapcsolása az ellátás rendszerébe. Ezek, a személyi és technikai szűk keresztmetszet ellenére képesek voltak az alárendelt csapatok ellátásának szervezett megkezdésére és végrehajtására. Működésük pedig a szakági vezetőknek és végrehajtást közvetlenül szervező-irányító tiszteknek, tiszthelyetteseknek olyan munkaszervezési, ellátás szabályozási tapasztalatokat adott, amelyek hasznosítása hozzásegít az ellátás rendjének további tökéletesítéséhez. Így:

- az anyagvételezések és kiszállítások szabályozásával, az átvételi és kiadási időszak elkülönítése, rajta keresztül az indokolatlan várakozások megelőzése;

- az alárendeltek ellátásának kapcsolása, a vételezések idejének egységekre bontott ütemezése útján a torlódás megelőzése;

- a kiadásra kerülő anyagok előkészítésének végrehajtásával az ellátási idő csökkentése;

- az anyagátadás-átvételi okmányok előre történő kitöltésének kedvező kihatása az ellátásra és az ellátók munkájára;

- a rakodógépek alkalmazásának lehetőségei, átcsoportosításuk módja a raktári forgalom figyelembevételével.

Első esetben lett gyakorlataias jelleggel tömeges méretekben végrehajtva a körletbe érkező harc- és gépjárművek feltöltése töltősorokon a körlet elfoglalása előtt. Az ily módszerű űza. ellátástól való idegenkedés indokolatlanságát a gyakorlati munka igazolta. A kétségtelenül megalapozottabb szervező munkát igénylő módozat jelentős (50-60%-os) időmegtakarítással, a feltöltés elkerül-

hetetlenségével honorálja a szervezők fáradozását. A szervezett tapasztalatokat a jelen folyóiratban egy cikk részletesen tárgyalja.

Vége lett hajtva egy mozgósított egység napi lőszer szükségletének felhasználóig történő kiszállítása, továbbá bekerítésben levő egység részére lőszer és üza. szállítmány eljuttatása légi úton ledobással és leszállással; tőle sebesültek kiürítése légi úton, helikopter alkalmazása. Ezek megszervezése és megvalósulása érdekében végzett együttműködés – a seregtesten belül és más seregtestekkel egyaránt – összegezett tapasztalatként igazolta, hogy valóságos problémák megoldására megtörténtek a kezdeti lépések. Végleges kimunkálásuk érdekében célszerű ezeket a feladatokat felvenni a hasonló méretű gyakorlatok feladatai közé. A feladatok kimunkálását az 1-5. számú mellékletek vázlatosan bemutatják, a munka tartalmi része pedig igazolja a htp. szolgálatfőnökök szakmai vezetőtevékenysége erősítésének szükségességét.

A gyakorlat lehetőséget kínált a magyar vezetés alatt levő összefegyvernemi hadsereg állományában levő szovjet gl. ho. néhány nemzeti anyaggal és eszközzel (élelmiszer, üzemanyag, üzemanyagtöltősor, egészségügyi osztag) való ellátására, sebesültek idegen nyelvű egészségügyi szervezeteknél való kölcsönös ellátására és hátraszállításának megszervezésére, illetve szovjet gl. ho.-tól magyar gl. ho. részére történő anyagok átcsoportosításának begyakoroltatására. E sokoldalú munka eredményes végrehajtása alapkérdése volt az együttműködés megszervezése és életképes fenntartása a gyakorlat teljes időszakában, továbbá a nyelvi nehézségek megoldása, az átadás-átvételi okmányok egységes rendszerének megteremtése, és a parancsokban, együttműködési megállapodásokban rögzített feladatok, határidők pontos, következetes betartása. Ezen a területen a szovjet gl. ho. PK HTPH és a htp. szolg. ág főnökök igen jó partnereknek bizonyultak, céltudatos munkájukkal nagyban hozzájárultak a feladataink eredményes végrehajtásához. A közös munkánk igazolta a többnemzetiségű hadsereg hadtápbiztosítására kialakított nézetek helyességét, néhány területen (együttműködés, nyelvi problémák megoldása, okmányolás egyszerűsítése) irányt mutatott a közös feladatok megoldásához.

A „BAKONY-76” közös harcászati gyakorlat tapasztalatainak összegezésénél nem tértünk ki minden területre és minden részkérdésre. Az eredmények somázott közreadása mellett kritikus szemmel mértük, bíráltuk és elemeztük azokat a hiányosságokat, amelyek megszüntetése, vagy hatásmechanizmusának csökkentése további fejlődést eredményez a htp. törzsek és csapatok ellátására és kiszolgálására irányuló munkájában, javíthatja a csapatok gyakorlati ellátását és magabiztosabbá teheti a csapathadtápok háborús felkészítésre irányuló tevékenységét.

(Az 1-5. sz. mellékletek a folyóirat végén található.)